

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2009. év március hó 24. napján** megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az előre kitervelten, nyereségvágyból, különös kegyetlenséggel, több emberen elkövetett emberölés büntette és más bűncselekmények miatt **I. r. vádlott és társa** ellen indított büntetőügyben a Pest Megyei Bíróság, mint fiatalkorúak bírósága 16.Fk.125/2007/30. számú ítéletét a II. r. vádlott tekintetében **annyiban változtatja meg**, hogy a vádlott legkorábban 38 (harmincnyolc) év eltelte után bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet I. r. és II. r. vádlottakkal szemben **helybenhagyja**.

A vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a szabadságvesztés büntetésbe **beszámítja**.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Pest Megyei Bíróság, mint fiatalkorúak bírósága a 2008. év július hó 9. napján kelt 16.Fk.125/2007/30. számú ítéletével I. r. vádlottat és II. r. vádlott bűnösnek mondta ki emberölés büntetében, mint társtettest (Btk. 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a./, b./, d./ és f./ pont) és 2 rb. visszaélés okirattal vétségében, mint társtettest (Btk. 277. § (1) bekezdés).

Továbbá I. r. vádlott bűnösségét folytatólagosan elkövetett készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés büntetében (Btk. 313/C. § (1) bekezdés b./ pont, (3) bekezdés a./ pont), míg II. r. vádlott bűnösségét készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségében (Btk. 313/C. § (7) bekezdés a./ pont) is megállapította.

Ezért - halmazati büntetésül - I. r. vádlottat 17 év fiatalkorúak börtönére és 10 év közügyektől eltiltásra; II. r. vádlottat életfogytig tartó fegyházbüntetésre és 10 évi közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy II. r. vádlott legkorábban 30 év eltelte után bocsátható feltételes szabadságra.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, valamint az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész II. r. vádlott terhére az életfogytiglani szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időtartamának felemelése végett jelentett be fellebbezést. Az ügyész fellebbezése írásbeli indokolásában kifejtette, hogy a cselekmény rendkívüli és embertelen brutalitása; az élet elleni cselekmény országos viszonylatban is ritkán előforduló négyszeres minősítése; az élet elleni bűncselekmények elszaporodottsága; a közeli ismerős sérelmére hidegvérrel elkövetés; az ölés megtervezése; a sértettek megölése után, de még a tőba süllyesztésük előtt a rajtuk lévő arany ékszerek megszerzése; a két sértett kiszolgáltatottsága és az idős kora; a sértettek gyakorlatilag védekezésre képtelensége; az ölési folyamat időben jelentős elhúzódása; a vádlottaknak a bűncselekmény elkövetése utáni 3 hét alatt tanúsított magatartása; az a tény, hogy a II. r. vádlott fiatakorút vont be az elkövetésbe, valamint II. r. vádlott büntetett előélete összességében indokoltá teszi a II. r. vádlottal szemben a feltételes szabadságra bocsátás időpontjának felemelését.

I. r. és II. r. vádlott és védőik enyhítés végett jelentettek be fellebbezést.

II. r. vádlott védője írásban indokolt fellebbezésében három indítványt terjesztett elő. Elsődlegesen az elsőfokú ítélet Be. 373. § (1) bekezdés III. fordulat a./ pontja alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta, mert a bűnösség megállapítása, a cselekmény jogi minősítése tekintetében az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. Másodlagos indítványa az elsőfokú ítélet cselekményt minősítő rendelkezésének megváltoztatására - az emberölésként minősített cselekmény rablás büntettének, vagy bűnsegédként elkövetett emberölés büntettekénti minősítésére - irányult. Végül a vádlottal szemben a szabadságvesztés tartamának jelentős mértékben enyhítésére, határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabására tett indítványt.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.820/2007/3-I. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen is - az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Indítványozta az elsőfokú bíróság ítéleti tényállásának kiegészítését azzal, hogy „a vádlottak a csárda parkolójából gyalogosan elindultak az 1. számú sértett házához”. Egyebekben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott. A Pest Megyei Bíróság indokolásában részletes és elemző értékelését adta a bizonyítékoknak, logikusan vezette le mindkét vádlott védekezési taktikáját és részletesen megindokolta, hogy miért a fiatakorú I. r. vádlott feltáró, részletes, az eseményeket az egyéb bizonyítékokkal alátámasztó gyanúsítottai vallomását fogadta el a tényállás alapjául. A bűnösségre vont okszerű következtetés és a törvényes minősítés mellett az átirat a büntetés kiszabásával kapcsolatban kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a bűnösségi körülményeket helytállóan rögzítette, azonban azokat a II. r. vádlott tekintetében nem a súlyuknak megfelelően értékelte. Figyelman kívül

hagyta, hogy az embertelen, durva élet elleni cselekmény négyszeresen minősül, az egyéb enyhítő és súlyosító körülmények mellett a büntetési célok biztosítása a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának felemelését indokolják.

Az I. r. vádlott az utolsó szó jogán nyilatkozva előadta, hogy a II. r. vádlott őt korábban megfenyegette, nem a legelső vallomása az igazi. Korábban már megbeszélték mit is kellene mondani, ha elfogják őket. Hivatkozott arra is, hogy kábítószeres állapotban volt, továbbá azt hangsúlyozta, hogy az előzetes fogvatartás alatt megváltozott, szeretne bocsánatot kérni a sértett hozzátartozóitól.

A II. r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy nem volt tudomása arról, hogy az I. r. vádlott mit követett el. Azt kérte, hogy a bíróság csak azért ítélje őt el, amit valójában elkövetett.

Az ügyészi fellebbezés megalapozott, a vádlottak és védőik által bejelentett fellebbezések nem alaposak.

Az ellentétes irányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást teljes terjedelmében felülbírálta. Ennek során megállapította, hogy a Pest Megyei Bíróság a bizonyítási eljárása során a perrendi szabályokat maradéktalanul megtartotta. Széleskörű, részletes és körültekintő bizonyítást foganatosított. Valamennyi, az ügy ténybeli és jogi megítélésének alapjául szolgáló bizonyítékot beszerezte és értékelési körébe vonta. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá a vádlottak vallomásainak változásaira. A két vádlott az eljárás során részben változó, de a tényeket elismerő, beismerő vallomásokat tettek. A változtatások elsődlegesen saját szerepük csökkentését és a társ tevékenységének kiemelését célozták. Az elsőfokú bíróság a tényállást a vallomások logikus, mindenre kiterjedő mérlegelésével állapította meg és - szemben a II. r. vádlott védőjének álláspontjával - indokolási kötelezettségének is maradéktalanul és színvonalasan tett eleget, amikor elemező részletességgel adott számot a bizonyítékok értékeléséről. A bíróság hibátlan okfejtéssel vezette le, hogy miért az I. r. vádlott nyomozati vallomását fogadta el a tényállás alapjául. A rendelkezésre álló iratokból egyértelműen megállapítható, hogy az I. r. vádlott volt az, aki már az eljárás kezdeti szakában olyan részletekről tájékoztatta kihallgatásakor a rendőrséget, amiről akkor még nem is volt tudomásuk. Többek között ő mutatta meg a bűncselekmény során eltulajdonított ékszerek rejtékhelyét. A II. r. vádlott pedig a tetemek vízbe süllyesztésének helyét mutatta meg, ahonnan a két sértett holttestét azután ténylegesen a felszínre hozták.

A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta a II. r. vádlott védőjének a tényállás iratellenességére hivatkozó érveit, amely szerint az orvosi adatok nem támasztják alá az I. r. vádlott vallomását, hogy a II. r. vádlott ököllel, nagy erővel kétszer-háromszor a 2. számú sértett tarkójára ütött. Önmagában az a körülmény, hogy az igazságügyi orvosszakértők a boncolás során nem rögzítettek a több mint két hétig vízben lévő holttest tarkótájékán sérülést, semmiképpen nem cáfolja az I. r. vádlott azon előadását, mely szerint a II. r. vádlott pusztakézzel tarkótájékra ütötte több

alkalommal a sértettet. Az eljárás során több igazságügyi szakértő működött közre és a bíróság rendelkezésére álltak a vélemények, többek között orvosszakértői, pszichológus, kriminál-pszichológus, elmeorvos, hemogenetikai, gépjármű szakértői vélemény készült. Az igazságügyi szakértői vélemények, mint objektív bizonyítékok egymást kiegészítették, és összhangban álltak a vádlottak nyilatkozataival, a széles körű személyi bizonyítás anyagával, a tanúk vallomásaival.

Az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységének megalapozottságát és törvényességét támasztja alá a tárgyaláson felolvasott poligráf szakértői vélemény is. Az iratokból kitűnően a II. r. vádlottat először, mint a sértettek ismeretségi körébe tartozó személyt tanúként hallgatták ki, ideges, zavart viselkedése a nyomozóknak feltűnt és megkérdezték, hogy hajlandó-e alávetni magát poligráfos vizsgálatnak. A II. r. vádlott ebbe beleegyezett. A poligráf vizsgálat önmagában kétségkívül nem alkalmas a büntetőjogi felelősség kérdésének eldöntésére, azonban az egyéb bizonyítékok mellett azokat megerősítheti, vagy gyengítheti. A jelen esetben a csúcsheszültségek vizsgálata négy esetben is a vádlott bűnösségét alátámasztó bizonyítékokat erősítette. Négy olyan kérdés volt, amely a cselekménnyel kapcsolatban jelentősséggel bírt. A cselekményt milyen módon követték el, milyen eszközzel, a holttesteket hová rejtették, illetve hány elkövető vett részt a cselekményben. A vizsgálat során elhangzott alternatívák közül a II. r. vádlottnál az elkövetési módot illetően a fojtás, az eszközt illetően a kötél, az elrejtés helyére vonatkozóan a tóba rejtés, míg az elkövetők számát illetően a kettőnél mutatott kiemelkedő értéket, csúcsheszültséget a vizsgálat. A poligráfos vizsgálat ezen adatai teljes mértékben összhangban álltak az eljárás egyéb adataival.

A bizonyítékok értékelésével kapcsolatban szükséges kitérni az I. r. vádlott azon védekezésére, hogy első vallomása megtételekor kábítószer hatása alatt volt. A rendelkezésre álló iratokból egyértelműen megállapítható, hogy kétség kívül szóba került a nyomozás kezdeti szakában a drogfogyasztás, erre azonban az I. r. vádlott maga mondta azt, hogy korábban fogyasztott Speed-et, de a cselekmény elkövetéskor, illetve a kihallgatásával kapcsolatban fel sem merült a drogfogyasztás. Erre vonatkozóan maga a vádlott sem szolgáltatott bizonyítékkal, állítását sem fogda orvosi vizsgálati eredmények, sem más orvosi vizsgálati eredmény nem támasztotta alá.

A II. r. vádlott védője által felvetett eljárási szabálysértésekkel kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla rámutat, hogy a Pest Megyei Bíróság az indokolási kötelezettségét részletesen, irathűen, színvonalasan teljesítette, ezért a megalapozott ítélet hatályon kívül helyezését célzó indítvány minden alapot nélkülöz.

A védői érvekkel szemben a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a Pest Megyei Bíróság által rögzített tényállás mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében megfogalmazott hiányosságoktól, megalapozott, a másodfokú eljárásban is irányadó, a felülbírálat alapját képezte.

Megalapozott tényállás mellett a másodfokú eljárásban két alapelv érvényesül a tényálláshoz kötöttség és a felülmérlegelés tilalma.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a cselekmények minősítése is törvényes. Az ítélet jogi indokolása kétség kívül rendkívül szűkszavú.

Törvényesen állapította meg a Pest Megyei Bíróság, hogy a vádlottak cselekménye négyyszeresen minősül. Az emberölés előre kitervelten elkövetettként minősül, ha az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó, vagy segítő tényezőket felméri, figyelemmel van a lehetséges és lényeges előkészületi, elkövetéskori és az elkövetés utáni mozzanatokra. Nem zárja ki e minősített eset megállapítását, ha az elkövető alternatív tervet készít, vagy a végrehajtás során eltér az eredeti tervtől. Az előre kiterveltséget a céltudatos magatartás jellemzi, nélkülözhetetlen feltétele a cselekmény elkövetésére indító és az az ellen szóló motívumoknak az elkövető tudatában lejátszó küzdelme. Ez a pszichikai folyamat időigényes, az ölési cselekmény elhatározásától a végrehajtás megkezdéséig hosszabb-rövidebb időre van szükség. Az ölésre irányuló céltudatos törekvés egyenes szándék meglétét feltételezi.

A vádlottak céltudatosan felkészültek a cselekmény elkövetésére. Nem csupán az elkövetés helyében és időpontjában egyeztek meg, de a cselekmény elkövetésében is, valamint a holttestek eltüntetését segítő eszközöket beszerezték, így a holttest tő közepére szállításhoz szükséges csónakot a helyszínre szállították, magukkal vittek ragasztószalagot a sértettek kezének, szájának leragasztásához, illetve kötelet a megkötözéshez. A kötélen csúszó csomót kötöttek, amely a fojtásra alkalmas. Ezen túlmenően a holttestre nehezként illeszthető betonkockát megfaragták annak érdekében, hogy a rákötött kötélnél ne tudjon lecsúszni róla. A cselekményt az előzetes megállapodásuknak, tervüknek megfelelően végrehajtották. Elszántságukat mutatja, hogy a váratlan helyzet - a sértett édesanyjának jelenléte - sem változtatott a vádlottak szándékán. Nyomban feltalálták magukat, egy pohár vizet kértek a sértettől, amíg a konyhába távozott az idős asszony megölését is megbeszélték, megállapodva az azonos elkövetési módban.

A több emberen való elkövetés nem igényel részletesebb jogi indokolást. Ténylegesen kettő ember halála bekövetkezett. Ez a tény nyújt alapot e minősített eset megállapítására.

A különös kegyetlenséggel való elkövetéssel kapcsolatban a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra mutat rá. A Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvében adott jogértelmezés szerint különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés megállapításánál emberiség és erkölcsi szempontokat kell figyelembe venni. Tárgyi oldalról e cselekmények az átlagosat lényegesen meghaladó, rendkívüli embertelenséggel, brutalitással, gátlástalanul, az emberi méltóság mély megalázásával, vagy az elkövető emberi mivoltából kivetkőzve véghezvitt ölési

cselekmények. A sértettnek okozott sérülések száma, súlya és jellege alapján állapítható meg, ezekből vonható következtetés az elkövetés embertelenségére. A fojtás, a nyak megragadása önmagában nem alapozza meg a különös kegyetlenséggel elkövetettség megállapítását. A minősítés megállapításakor azonban nem csupán a cselekmény tárgyi oldala meghatározó, hanem az alanyi oldalt is vizsgálat alá kell vonni. A sértettnek okozott szenvedés, az elhúzódoó kínzás, a tartós halálfélelem megalapozza a súlyosabb minősítés megállapítását. A jelen ügyben az összekötözött sértettek a gépkocsiba elhelyezésükkor tudták, hogy meghalnak. Az 1. számú sértett a parton a csomagtartóból kiemelése után látta a 81 éves édesanyja holttestét, tudta, hogy rá is a biztos halál vár. A tényállásból kitűnően a 2. számú sértett idős kora és betegségei ellenére hevesen védekezett, az életét kioltani szándékozó fiatal vádlottakkal szemben azonban nem volt esélye. Az I. r. vádlott a nyakába vetett hurkot nagy erővel húzta meg, egyben a földön fekvő sértett hátát taposta és így feszítette hátra a fojtóhurokkal a fejét, miközben a II. r. vádlott ököllel a tarkóját ütötte. Az 1. számú sértett halálához vezető folyamat valamivel rövidebb volt, de az 1. számú sértett is védekezett, a nyakába akasztott hurkot megpróbálta kezével lefeszíteni, ujjait sikerült a kötel alá tenni, azonban a II. r. vádlott kirántotta a sértett kezeit a hurokból, így az I. r. vádlott már akadály nélkül tudta a kötelet a sértett nyakán megfeszíteni, és ugyancsak lábával a hátán megtámaszkodva a kötelet nagy erővel húzta, miközben a II. r. vádlott a sértett fejét támasztotta a sértett haláláig.

A vád a részben különös kegyetlen elkövetést róta a vádlottak terhére azzal az indokkal, hogy az igazságügyi orvosszakértői vélemény csupán a 2. számú sértett esetében rögzített olyan számú és súlyú sérülést, amely álláspontja szerint a halál bekövetkezésével szükségszerűen együtt járó szenvedést lényegesen meghaladóak. Az elsőfokú bíróság minősítése azonban törvényes, amikor mindkét sértett esetében megállapította e minősítő körülményt, mivel nem csupán a sérülések száma és súlya határozza meg - a fentiekben részletesen kifejtettekre utalva - a különös kegyetlenség megállapítását.

A II. r. vádlott az uzsorakölcsöne miatt nehéz anyagi helyzetbe került. A vádlottak szándéka a sértettek anyagi javainak megszerzésére irányult, az 1. számú sértett pénzét, gépkocsijait, ékszereit akarták megszerezni és ezért oltották ki mind a két sértett életét. A vádlottak cselekményét az anyagi haszonszerzés motiválta, szándékegységben követték el és az ölési tevékenységben mindketten részt vettek. A II. r. vádlott magatartása a fiataalkorú cselekményét kiegészítette. Mindketten részesedtek a megszerzett anyagi javakból, a II. r. vádlott kifizette az uzsorást, azt a személyt, aki a bankkártyáról részükre a pénzt az automatánál felvette, az I. r. vádlottnak is adott pénzt, illetve a maradék pénzt közösen elszórakozták.

A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta a II. r. vádlott védőjének azon jogi álláspontját, hogy a vádlott az élet elleni cselekményt legfeljebb bűnsegédként követte el. A tényállásból megállapítható a II. r. vádlott aktív közreműködése.

A fent kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság a vádlottak ölési cselekményeit törvényesen minősítette, csak úgy, mint a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés büntettét, illetve az okirattal visszaélés vétségét.

A Pest Megyei Bíróság a büntetés kiszabása körében az alanyi és tárgyi, enyhítő és súlyosító körülményeket túlnyomórészt helyesen sorolta fel. Törvényesen és differenciáltan tulajdonított jelentőséget a beismerő vallomásoknak, ez fokozattan érvényes az I. r. vádlott javára, aki amikor még a cselekmény részletes eseményeit a nyomozóhatóság nem ismerte önmagát és társát is terhelő feltáró beismerő vallomást tett, amelyre az elsőfokú bíróság tényállást alapított. A II. r. vádlott esetében kisebb súllyal enyhítő körülményként értékelendő a beismerő vallomás figyelemmel arra, hogy ugyan változtatott a későbbiekben e vallomásán, azonban az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításakor a beismerő vallomását fogadta el.

Az elsőfokú bíróság az I. r. vádlottal szemben törvényesen a fiatakorúakra vonatkozó speciális anyagi jogi és eljárásjogi külön szabályokat alkalmazta. Ebből következően a fiatakor és a büntetlen előélet enyhítő körülménykénti együttes értékelése kizárt, ezért a büntetlen előéletet az enyhítő körülmények köréből a Fővárosi Ítéltábla kirekesztette. A cselekmények elszaporodottságának súlyosító körülményként való értékelése azzal helytálló, hogy az élet elleni cselekményeken belül a brutális, durva elkövetési módú cselekmények országosan jelentősen elszaporodtak. Ezen belül egyre növekvő tendenciát mutat a fiatakorúak által elkövetett, kegyetlenül végrehajtott ölési cselekmények. Az élet elleni cselekmény négyszeres minősülése rendkívül ritka, a négyszeres minősülés nyomatékos súlyosító körülmény.

Az I. r. vádlottal szemben a beismerő vallomása ellenére sem látta a Fővárosi Ítéltábla indokoltnak a büntetés jelentősebb mérvű enyhítését. A törvényi büntetési tételkeretek között kiszabott büntetés kisebb megváltoztatását ugyanakkor a Be. 371. § (2) bekezdése kizárja. A vádlottal szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés szükséges, egyben elegendő a büntetési célok elérésére.

A II. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés nem tükrözi kellőképpen az általa kezdeményezett és az érdekében álló, rendkívüli tárgyi súlyú bűncselekmények miatti felelősségre vonást. A vádlottal szemben négy minősítő körülmény, két ember halála miatt megállapított büntetés nem tettarányos, mivel egyetlen minősített esetre is kiszabható büntetést állapított meg a megyei bíróság. E vádlottal szemben határozott idejű szabadságvesztés büntetés kiszabása fel sem merült, ellenben az életfogytig tartó szabadságvesztésből a feltételes szabadságra bocsátás kezdő időpontjának súlyosítása indokolt. A Fővárosi Ítéltábla osztotta az ügyész jogi és büntetés kiszabási érveit, hogy a törvényi minimumban meghatározott feltételes szabadságra bocsátási időpont emelése szükséges a II. r. vádlottal szemben a büntetési célok hathatós biztosítására, ezért annak legkorábbi időpontját 38 évre súlyosította.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása a Be. 372. § (1) bekezdésén, az ítélet egyéb törvényes rendelkezéseinek helybenhagyása a Be. 371. § (1) bekezdésén alapul.

Az ítélet az előzetes fogvatartás beszámításáról a Btk. 99. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

A jogorvoslati jogosultság a Be. 386. § (1) bekezdése értelmében kizárt.

B u d a p e s t, 2009. év március hó 24. napján

***Dr. Tóth Éva s.k.
a tanács elnöke***

***Dr. Lassó Gábor s.k.
előadó bíró***

***Dr. Mató Ágnes s.k.
bíró***

A Pest Megyei Bíróság 16.Fk.125/2007/30. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 1.Fkf.293/2008/15. számú ítéletében foglalt változtatás mellett I. r. és II. r. vádlottal szemben jogerős és végrehajtható!

B u d a p e s t, 2009. év március hó 24. napján

***Dr. Tóth Éva s.k.
a tanács elnöke***

Kiadmány hitelül:

tisztviselő